

Zaton Francije v Hitlerjev "nov evropski red"

NA RAZVALINAH TRETJE REPUBLIKE
VSTANE ČETRTO. — ADMIRAL DARLAN
VREDEN NASLEDNIK PIERRA LAVALA. —
IZGREDI IN EKSEKUCIJE V PARIZU

Stari maršal Petain, ki načeljuje francoski vladi v Vichyju, se je na prigovarjanje svojega glavnega svetovaleca in podpredsednika vlade admirala Darlana odločil osloniti se popolnoma na Hitlerjev tretji rajh.

Pierre Laval uspel

S tem je Francija zaprla vrata sporazumu za sodelovanje z Anglijo in Zed. državami in se izrekla iskati svojo srečo in bodočnost v "novem redu" tretjega rajha.

Ze pred sedanjo odločitvijo,

LEON BLUM,

ki ga reakcija dolgi upropačenja Francije.

ki jo je sporočila svetu 13. avgusta, se je tudi neokupirana Francija pod Petainovim in Darlanovim vodstvom, in prej pod Lavalom, preurejala v fašistično, avtoritativno državo. Toda v vnanji politiki je še skušala ostati v prijateljsstvu z Zed. državami in delala se je, da tudi z Anglijo ne išče obojstranskega konflikta, dasi jo je Nemčija silila vanj.

Le Pierre Laval je bil od začetka premirja z Nemčijo za odkrito, določno izjavo, da se Francija pridružuje osišču in bo z njim prostovoljno sodelovala. Toda angleški in ameriški vpliv je bil v francoski javnosti takrat še tako velik in v vladi v Vichyju močne osebnosti, ki so izposlovala, da je Laval moral iz kabineta. Dali so ga celo pod policijsko nadzorstvo. V to kabineto krizo se je umešal Hitler in zahteval, da se Laval izpusti. Odpotoval je potem v Pariz pod nemško varstvo.

Vreden naslednik

Lavala je nasledil v vladi admiral Darlan, ki sicer ni bil kompromitiran kot Hitlerjev

agent, kakor je bil Laval, a bilo je jasno, da se njegova politika od prejšnje ne bo razlikovala. Darlan je nasprotnik Anglije in predsodke ima tudi proti Zed. državam. Napravil je pogosta romanja v Pariz, da se z nemškimi zastopniki domeni, kaj pričakujejo od neokupirane Francije in njene vlade, ako se odloči za vstop v Hitlerjev "nov red". Veliko sporazuma med njimi je zavitega v tajnost. Sporočili so ljudstvu le tisti del, ki oznanja, da se je Francija odločila demokratsko obliko vlade definitivno zavreči in gospodarstvo ter notranjo politiko pa urediti po nacističnem modelu.

Petaín o položaju

V svojem govoru 13. avgusta je Petaín slikal sedanji bedni gospodarski položaj svoje vlade, se obregoval ob vojne krize in njihovo politiko, in tarjal, da so delavci pripravljeni ob tobak, vino in meso. Nj pa omenil, da so v takih bednih ali pa v še bednejših razmerah tudi druge dežele, ki so pod nemško okupacijo.

Francija, ki je imela ob pričetku vojne večje živilske zaloge kot Hitler, je sedaj v pomankanju, ker mora preživljati nemško okupacijsko armado, in pa ker so velike zaloge njenih živil ter drugih potrebščin Nemci zaplenili in jih poslali v Nemčijo. Zato je razumljivo, čemu v nekaterih kraljih Francije po več tednov niti bogati ne morejo kupiti mesa, ker ga ni.

Tudi pristop Francije v Hitlerjev "nov red" ji sam na sebi ne bo pomagal iz bede, ker je Hitlerjev običaj, da vselej vzame več kakor pa vrne.

Nezadovoljstvo med ljudstvom

Pristop Francije v nacistični "nov red" med ljudstvom — bodisi v okupirani kot v nezasedeni Franciji — nima opore. Dasi zaupa in spoštuje maršala Petaina, mu njegove politike — ki sicer ni njegova nego Darlanova, ne odobrava. Ljudstvo v Franciji ve, da je sedanje njegove mizerije kriva francoska buržvazija s fašističnimi apizirji, kakršen je Pierre Laval, in pa katastrofalni poraz v vojni, ne pa socialistični vodja Leon Blum, ki je interniran.

Francosko ljudstvo želi zma-

(Nadaljevanje na 5. strani.)

ZRTVE VOJNE

Največje žrtve v vsaki vojni so begunci, posebno še v sedanji, ker vsled moderne tehnike in letalstva ni nobene fronte več. Begunci in pa prebivalci porušeni in požganih mest in vasi nepopolno trpe, ker so oropani strehe in hrane, so brez zdravil in zaščite ter gonjeni od vojaških oblasti sem in tja brez usmiljenja. Prizorov, kakor je na gornji sliki, je sedaj polna skoro vsa Evropa.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Niko Mirošević je bil jugoslovanski poslanik pri Sveti stolici v Rimu. Italijanska vlada mu je ukazala, da mora zapustiti Italijo. Vatikan se je zavzel zanj, češ, da je Vatikan "suverena država". Mirošević naj se preseli v Vatikan, pa bo incidenta konec, je svetovalec papežev državni tajnik. Fašistična avtoriteta je odgovorila, da njen prvotni ukaz drži, češ, da je Mirošević vršil "politično propagando" proti interesom Italije.

Kuba je naznanila šestim nemškim konzulom in enemu italijanskemu, da naj zapuste deželo. Zanimivo je, čemu Nemčiji sploh treba toliko konzulatov na Kubi! Pojasnila je vlada v Havani, ki pravi, da so bili zapleteni v nacistično propagando v prid tretjega rajha in ščuvali domačine proti Zed. državam. S Kube morajo odpotoovati najkasneje 1. septembra.

Z gasolinom se mora v vzhodnih in južnih državah hraniti, ker ga bo zmanjkalo, ako se konzum ne omeji. Vsled tega je notranji tajnik Harold L. Ickes že izdal potrebne naredbe in še več jih sledi. Gasolina je v tej deželi sicer v izobilju, težkoče pa so nastale v transportu. Precej ladij za prevažanje olja je bilo danih Angliji, pa jih sedaj tukaj manjka, vlatki pa tudi ne morejo oskrbeti zadostnega dovoza. Prizadetih z novimi odloki je 17 vzhodnih in južnih držav.

Brezposelnost znova narašča, pa ne vsled pomanjkanja naročil, nego zato, ker imajo pri dobivanju surovin in drugega materiala prednost obrati,

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Eksekucije v Srbiji, na Hrvatskem in v Bosni se množe

Ameriška časniška agencija Associated Press je dne 4. avgusta poročala iz Zagreba, da je bilo omenjenega dne eksekutiranih po Hrvatskem 75 ljudi, med temi 70 v koncentracijskem taboru v Travniku, ker so se "uprli".

"Poglavnik" Pavelić je izdal svojim četam ukaz, da naj čimprej opravijo s srpskimi četniki, ki sejejo teror po deželi.

V Zagrebu in v Sarajevu je dala Pavelićeva oblast ustreliti mnogo ljudi, ki jih je tujim novinarjem označila za "komuniste".

V Srbiji postopa enako brutalno nacistična okupacijska oblast. Za vsakega nemškega vojaka, ki ga ubijejo četniki, mora dati življenje najmanj ducat Srbov in vrh tega dotični okraj plačati še občutno globo.

Španci na ruskem bojišču bodo Hitlerju slabo vrnili

Nemški armadi v Rusiji so prišle na pomoč nedavno tudi španske čete. Poslal jih je tja general Franco, da se Hitlerju tudi na ta način izkaže hvala za njegovo intervencijo v španski civilni vojni.

Prav velike usluge general Franco nemškemu firerju s tem ni storil. Bržkone bodo španske čete v Rusiji Nemcem bolj v škodo kakor v korist.

Španski diviziji v Rusiji poveljuje general Augustin Muñoz Grande. Geslo španskih vojakov na ruski fronti je: "Vse za Kristusa Kralja in slavo naše domovine."

Adolf Hitler ne pride še v Moskvo

Ko se je pričel nemški "blitz" proti Rusiji, je nemško poveljstvo dan za dnem zatrjevalo, da nemška armada prodira "točno po določenem načrtu".

A kmalu je prišlo na dan, da se nemški "vozni red" v Rusiji ni obnesel in zato nemška armada ne more priti v Kijev, Leningrad in Moskvo "ob času". Ako se ji sploh posreči, bo dospela tja "z veliko zamudo".

Hitler je upal, da bo po šestih tednih vojne napravil triumfalni poset v sovjetsko glavno mesto, a po devetih tednih vojne je še vedno daleč od Moskve.

Ameriška armada šteje nad poldrug milijon mož

Prvič v mirnem času se je dogodilo, da šteje ameriška armada že nad poldrug milijon mož. Oboroževanje napreduje po določenem načrtu v vseh oddelkih ameriške obrambe.

Pravo borbo so vedno vodili le mladi in bedni ljudje!

ANGLO-AMERIŠKI MIROVNI PROGRAM DOBIL PO SVETU ODOBRAVANJE IN PODPORO

BERLIN IN RIM SE HLINITA, DA ZBIJATA
ŠALE NA RAČUN ZAVEZNIŠKEGA NACRTA
ZA PREUREDITEV SVETA. — PREDLAGATI JE
ENO, A IZVESTI DRUGO, PRAVIJO NEMCI

Predsednik Roosevelt in premier Churchill menita, da sta s svojim dramatičnim sestankom na morju in z objavo njunega mirovnega načrta zmešala Hitlerju štrne toliko, da se iz njih ne bo mogel izmotati.

Namig iz Ankare

V Ankari v Turčiji, kjer deluje za Nemčijo Franz von Papen, ki je eden najsposobnej-

postala važna svetovna sila, toda le pod vodstvom Berlina. Malim deželam bi se dalo avtonomijo in narodom v njih nekaj kulturne svobode. Politično in gospodarsko bi ostale v podložništvu Nemčije.

Republike v latinski Ameriki

FRANKLIN D. ROOSEVELT

WINSTON CHURCHILL

ših Hitlerjevih diplomatov, je prišla "iz dobro poučenih virov" v svet vest, da čim Hitler porazi Rusijo, bo pričel prav tako energično, kakor vodi sedaj invazijske vojne, "mirovno ofenzivo".

Vlada v Londonu je vzela poročilo za resno in to iz upravičenega razloga.

Hitler ve, da bi po razbitju Sovjetske Unije potreboval njegov tretji rajh počitka. V ta namen bi z Mussolinijem in morda še s kom, na primer s španskim diktatorjem ter japonskim premierjem, predlagal na čimbolj dramatičen način svoj "mirovni" program. Glavne točke bi bile: Evropa ostane pod nemško nadvlado. Anglija bi morala dati velike koncesije, toda bi lahko še vedno ostala imperij. (S tem bi Hitler dobil še bolj na svojo stran one elemente v Zed. državah in v Angliji, ki so za zmešetarjen mir ali negotiated peace.) Francija bi lahko spet

Poteza proti Zed. državam

Ves Hitlerjev načrt je bil, da s to taktiko, po porazenju Rusije, premaga tudi Zed. države, ne da bi mu bilo treba v vojno z njimi. Kajti z organiziranjem Evrope za nacizem, z odtegnitvijo latinskih republik in s pojačanjem Japonske bi Zedinjene države Hitler izoliral gospodarsko in politično in nastala bi v njih notranja kriza v tolikšnem obsegu, da bi sedanja oblika ameriške vlade morala pasti. Proti Zidom in drugim "inferiornim" narodom bi nastali progoni. V tem vretju bi prišla na površje vlada, ki bi pomedla z Rooseveltom in njegovimi pristaši ter ponudila roko nacistični Nemčiji in ji izrekla pripravljenost za gospodarsko sodelovanje.

Ta plan Hitlerjevih nakan in manevrov je dobro znan Rooseveltu in Churchill, pa tudi

(Nadaljevanje na 4. strani.)

NAŠE NALOGE PO "POČITNICAH"

Delavsko gibanje in delavski agitatorji sicer ne poznajo počitnic, vendar pa je običaj, da je v takozvanih počitniških tednih manj prilike za uspešne aktivnosti kot v drugih letnih časih.

Vzlic temu so je precej naših zastopnikov, sodrugov in somišljenikov potrudilo, da delo za Proletarce in v drugih naših nalogah tudi v poletju ni prenehalo. Dobili so precej naročnin in zbirali doneske v tiskovni sklad.

Sedaj je pred nami druga sezonska naloga. Namreč pridobivanje oglosov v prihodnji letnik Ameriškega družinskega koledarja. Nekateri zastopniki so v ta namen že na delu, drugi se bodo v tem oziru potrudili naslednje tedne.

Oglasi v koledarju so nam potrebni, ker pomagajo kriti stroške te knjige, kar pa je prebitka, gre v tiskovni sklad, torej v prid kritja izdatkov Proletarca.

Uverjeni smo, da se bodo vsi, ki nabirajo oglase, potrudili, da jih dobe čimveč, kakor vsako leto.

Kdor ni prejel potrebnih tiskovin, in je pripravljen pomagati, naj to sporoči upravništvu, da mu pošlje navodila.

Konvencija unije avtnih delavcev bila jako burna

Šesta konvencija unije United Automobile Workers (C. I. O.), ki se je vršila v Buffalo, N. Y., je bila ena izmed najburnejših v zgodovini ameriških unij. Težka sporna zadeva je nastala s predlogom, da delegatom lokalna Allis-Chalmers (Milwaukee), med katerimi je bil tudi naš naročnik Frank Bolka, ne prizna sedeža. Konvencija je po burni razpravi odredila, da se naj vrše pri omenjenem lokalu za delegate nove volitve. To se je izvršilo. Vseh deset delegatov je bilo znova izvoljenih in konvencija jih je priznala.

Sprejeta je bila resolucija, da nacija, fašisti, komunisti in

njihovi pristaši ne smejo imeti odborniških ne drugih plačanih služb v uniji. Bila je sprejeta z 1,950 proti 920 glasovi.

Nekdo je predlagal, da se zabrani odborniške službe tudi članom socialistične stranke, češ, da je slednja v neskladnosti s CIO. Ta predlog ni bil sprejet.

Ker je v uniji UAW precej komunistov, in imajo ponekod važna mesta v lokalih, utegne njihova odslovitve povzročiti med članstvom mnogo boja.

V par letih je unija UAW postala druga največja v CIO. V članstvu jo prekaša le unija premogarjev, toda ker UAW stalno raste, je verjetno, da bo

že do konca tega leta največja delavska unija v tej deželi. Njen predsednik R. J. Thomas je poročal, da ima 528,413 članov. Njene kolektivne pogodbe krijejo 700,000 delavcev v 982 tovarnah; vtevilni Fordovo. Samo 27 odstotkov njenih pogodb ima določbo zaprt delavnice. Največja njena zmaga v tem letu je bila pri Fordu.

UAW se je uveljavila ne samo v avtni nego tudi v aeroplanski industriji, ki se sedaj vsled ogromnih vladnih naročil naglo razvija.

Glavni njeni stavki v tem letu sta bili pri Allis-Chalmers v Wisconsinu in pri North American Aviation družbi v Cali-

forniji. O obeh so bile obdolitve, da so jih začeli in vodili komunisti, slednjo celo proti volji glavnega odbora. V času teh stavk so se komunisti še ravnali po "novi liniji". Od kar je Hitler udaril na Rusijo, v stavke nič več ne iščejo.

Za glavno stavko UAW se v tem letu šteje pravzaprav stavka pri Fordu. Vršla se je po načrtu in z odobritvijo predsednika Thomasa in ostalih članov eksekutive.

Bržkone ni imela nobena druga velika unija v tako kratkem času toliko bojev z delodajalci in tudi težkih notranjih sporov, kakor UAW. A je oboje prestala in se uveljavila.

NAŠE PRIREDITVE

MILWAUKEE, WIS.

Piknik pevskega zbora "Najprej" v nedeljo 24. avgusta pri Klepčiču v New Berlinu.

CLEVELAND, O.

Izlet članov pevskega zbora Zarje in prijateljev v nedeljo 24. avgusta v Cedar Point.

CHICAGO, ILL.

Družabni piknik kluba št. 1 JSZ v nedeljo 24. avgusta na "kranjskem hribčku" v Willow Springsu.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našim uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v isti številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz
Business Manager.....Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864

Ameriški fašisti in protivojna kampanja

Glasiilo socialistične stranke Call je v izdaji z dne 16. avgusta prijel tiste postojanke organizacije "America First" in posameznike, ki dopuščajo, da fašistične skupine delujejo z njimi "za mir" ali pa jih celo vabijo medse.

Predsednik pronacijskega gibanja v Ameriki pod geslom "America First" je general Wood. On na shodih sicer trdi, da je proti hitlerizmu, a ob enem stori vse kar zmore, da ne bi Anglija, in ne kaka druga dežela, ki se bori s fašizmom, dobila podporo iz Zed. držav.

Duhovni vodja takozvane protivojne propagande je znani izolacionist senator Wheeler iz Montane. Tudi njegova žena je aktivna v "America First". Cesar "Call", ki je v prilog Wheelerjevi-Woodovi akciji že marsikaj objavil, sedaj ni mogel prenesti, je to, da je Wheelerjeva žena pozdravila sodelovanje "fathra" Coughlina in njegovih pristašev v "America First". Travers Clement in Norman Thomas sta bila dolžna izjaviti, da-li soglašata s takim sodelovanjem, ali ga obsojata. "Call" je v uredniškem članku poudaril, da ne odobrava pisma, ki ga je pisala Mrs. Wheeler "fathru" Coughlinu. V njemu mu je zagotovila, da "America First" ne odriva od sebe nikogar, nego radevolje sprejme vsakega, ki je za preprečenje vstopa te dežele v vojno.

Pacifistom in pristašem demokracije je bila njena izjava neprijetna. Bila je prominentno priobčena v Coughlinovem listu "Social Justice".

Father Coughlin je po prepričanju fašist, je sovražnik Anglije in želi zmago Hitlerju. Za te stvari deluje pod krinko, da brani Zed. države pred vojno nevarnostjo. Ob enem je ta "father" glavni podžigalec antisemitizma.

On kajpada ni edini fašist, ki deluje v prid Hitlerja pod krinko obrambe miru. Na vseh večjih shodih organizacije "America First" sodelujejo fašistične skupine.

Glasiilo socialistične stranke v omenjeni izdaji ugotavlja, da za taktiko gibanja "America First" ni odgovorno, pač pa le za svojo in pa delno za taktiko organizacije Keep America Out of War Congress, v kateri sodeluje soc. stranka.

Bilo je mučno, ko je na shodih "America First" nastopal tudi Norman Thomas. Boriti se proti zapletu te dežele v vojno je eno. A boriti se zaeno s fašističnimi elementi v enak namen namen je drugo.

"Call" pravi, da če hoče "America First" res udariti proti vojni in za demokracijo, tedaj naj obsodi izjave, kakršne sta dala Mrs. Wheeler in general Wood v Coughlinovem listu.

To se ne zgodi. "America First" je prežeta s fašističnimi, protidelavskimi in antisemitskimi elementi toliko, da ne more biti drugega kot orodje v prid Nemčije.

Osservatore Romano spet v nemilosti

Papež Pij si prizadeva igrati v sedanjih vojni vlogi nevtralnosti. Ko je vatikansko glasillo Osservatore Romano objavljalo o vojni v Albaniji in v Afriki ne samo italijanske zmage nego tudi angleške poročila, so dobili črnosrajčniki navodilo, da naj ga poberejo s časnih stojnic v Rimu ter požgo. Ob enem se je v fašističnem tisku pričela kampanja proti uredniku papeževga lista, kar je bil signal, da naj resignira. To je storil. Osservatore Romano je nehal objavljati vojne vesti obeh taborov in jih beležil le na kratko iz italijanskega uradnega vira.

Toda vzlic temu se je znova zameril. Signal za novo kampanjo proti Vatikanu je dal Roberto Farrinaci, urednik glasila fašistične stranke "Regime Fascista".

Vzrok je Rusija. Osservatore Romano je ne napada, kot jo črni ostali tisk v Italiji, in vendar bi se moralo od papeževga lista najbolj pričakovati, da bi udrihal po nji. Tako izvaja Farrinaci. Očita mu, da ko je Rusija sklenila pakt s Hitlerjem, jo je obsojal, a sedaj pa molči, oziroma je "nevtralen".

Papež ima pač vzrok, da se ne ogreva za Hitlerjevo kampanjo proti Sovjetski Uniji, čeprav sovraži ruske boljševike prav gotovo toliko kakor Hitler. Sveti Oče dobro ve, da mu Moskva ni prijazna in da lahko veliko več pričakuje od Hitlerja kakor od Stalina. A ve tudi, da katoliška cerkev ni imela kot politična, verska in moralna enota še nikoli tako malo veljave in vpliva, kakor sedaj, ko sta ji zvezala roke in noge Mussolini in Hitler.

Vatikan se nadeja, da ako zmaga v sedanjih vojni demokratični elementi, bo tudi zanj povratek svobode. Včas je papež nekaj pomenil. V Hitlerjevi Evropi je jetnik, čeprav je Mussolini papežu proglasil Vatikan za samostojno državo.

Od svete stolice se pričakuje, da se ravna po tokih osiščah. Mussolini in Hitler pravita, da ščitita cerkev. Toda cerkev mora biti ajuna dekla in služiti državi. Le ako se pokori njuni oblasti, jo tolerirata.

Bili so časi, ko so se morali vladarji ravnati po papeževih

"SVOBODNA FRANCOŠKA ARMADA" V SIRIJI

Sirijski, ki je bila francoski mandat, so to poletje siloma vzeli Angličani s pomočjo "svobodne francoske armade". Francoske čete v Siriji so bile namreč zveste vladi v Vichyju, toda precejšen del francoskega vojaštva v Afriki in Aziji je pokorščino Vichyju odpovedal in se bori skupno z Angličani proti Nemčiji in Italiji. Na gornji sliki je skupina Cirkazov, ki so se vpisali v svobodno francoske čete.

Socializem in človek

"Človeštvo potrebuje tak svet, ki bo utemeljen na popolnoma človeških moralnih življenjskih razmerah." — Friedrich Engels.

Nasprotniki radi očitajo marksizmu, da je sirov, materialističen nauk, ki že radi tega ne more prodreti. V resnici pa izvira marksizem vprav iz človeka in je tako človeški nauk, kakor noben drugi.

Friedrich Engels je jasno in nedvoumno formuliral pomen socializma za človeštvo: "Človek mora sam sebe spoznati, vse življenjske razmere meriti po samem sebi, presojati po svojem bistvu, svet urediti res človeško po zahtevah svoje narave — in s tem je rešil vse uganke današnjega časa." Engels je vedel, da človek nima nič iskati onstran sveta, in je zato pripomnil: "Resnično človeškemu ni treba vtisniti pečata 'božjega', da bi bil siguren svoje veličine in moččnosti; kajti ne gre za povratek k 'bogu', temveč k samemu sebi, da bo svobodno in samostojno zgradil nov svet, utemeljen na popolnoma človeških, moralnih življenjskih razmerah." Socializem pomeni torej osredotočenost vsega dela in vse miselnosti na resnični živ svet. Prvič od pojave krščanstva ne gre tu več za razmišljanje o smrti, temveč za ureditev življenja; pregrešni svet naj se ne ruši, temveč naj se preuredi tako, da bodo ljudje na njem mogli človeško živeti.

Življenje obeh utemeljiteljev znanstvenega socializma — Marxa in Engelsa — se čisto in dosledno krije z njunimi nauki. Vedno sta bila v boju za vsako novo človeško pridobitev. Vezalo ju je neločljivo prijateljstvo. Engels se je zavedal, da more Marx več storiti za poglabitev nauka in gibanje in se je po revoluciji 1848. l. vrnil v "pasji trgovski posel" samo zato, da bi denarno podpiral Marxa v prognanstvu. Engels s svojimi zvezami preskrbuje Marxu plačano dopisovanje v velikih ameriških listih in piše večinoma še sam angleške razprave zanj; nikdar ne postane nestrpen napram Marxu, ko je ta nervozno bolan; nikdar ne precenjuje svoje vloge. In ko so dolgo po Marxovi smrti pripisovali Engelsu čast enake zasluge pri utemeljitvi znanstvenega socializma, je Engels odgovoril: "Večkrat se je že kazalo na moj delež pri tej teoriji in tako moram izreči nekaj besed, da bo ta zadeva odpravljena. Ne morem tajiti, da ne bi imel nekega samostojnega deleža tako pri utemeljitvi kakor pri izgradnji teorije. Toda največji del vodilnih osnovnih misli in posebno njih končna, ostra formulacija pripada Mar-

xi. Kar sem prispeval jaz, bi mogel — izven nekaj specialnih strok — napraviti tudi Marx sam. Kar pa je napravil Marx, bi jaz sam ne mogel ustvariti. Marx je stal višje, je videl dalje, je pregledal bolj in hitreje od vseh nas drugih. Marx je bil genij, mi drugi pa kvečjemu talenti. Brez njega bi teorija danes ne bila to, kar je. Zato po pravici nosi njegovo ime." Pri tem pa je bilo njuno sodelovanje tako tesno, da se nikakor ne da ločiti zasluge obeh pri posameznih delih. Tako dva človeka nista čutila potrebe, da bi posebej poudarjala človeško plat. Toda povsod jima je bilo merilo.

Se tam, kjer Marx in Engels obravnavata zgolj gospodarstvo, ne prezreta nikdar človeka. Tehniko, gospodarstvo, državo gledata vedno v razmerju do človeka. Z isto neumnostjo in skrbnostjo, s katero zasledujeta razvoj kapitalizma zbirata dokaze o bedi delavcev, o prokletstvu otroškega in ženskega dela, o moreči monotoni mehaničnega dela, skoli slavošpev gigantskemu tehničnemu napredku prodira vedno krik človeškega upora. Marx je v tistih časih, ko se je kapitalizem še bohotno razvijal, napovedal njegov konec: "Buržuazija je nesposobna trajno vladati, ker je nesposobna, da bi svojim sužnjem zagotovila eksistenco v samem okviru njene suženjstva, ker je prisiljena, da jih poniža v položaj, ko jih bo morala sama rediti, namesto da se ona redi od njih."

Nasproti vsem tistim, ki so v svoji kratkovidnosti dožili stroj in tehniko kot krivca človeške bede, sta branila stroj in povedala, da je od človeka odvisno, ali se kaka stvar obrne njemu v korist ali škodo. Stroj je blagoslov za človeka, če se pravilno uporablja. Toda v kapitalističnem sistemu se nalaga kapital samo tam, kjer se bolj množijo, ves pogon kapitalističnega gospodarstva življenja je samo v pohlepu po dobičku; radi dobička se grade tovarne, radi dobička se racionalizira produkcija, radi dobička se odpuščajo delavci; na potrebo človeških množic se ne ozira. Gospodarsko življenje "pride do zastoja ne tam, kjer zapoveduje zastoj zadovoljitev človeških potreb, temveč tam, kjer zapoveduje realizacija dobička." In tako sam stroj ni kriv ničesar, ker "stroj sam po sebi skrajša delovni čas, toda kapitalistično uporabljen

stroj ga pa je podaljšuje; stroj sam ojaša delo, kapitalistično uporabljen pa veča napor; stroj sam pomeni zmago človeka nad naravo, kapitalistično uporabljen pa človeka zaslužuje naravi; stroj sam veča blagostanje producentov, kapitalistično uporabljen jih pa spravlja na beraško palico." Zato naj ljudje sprejemene sistem, da bo človeku postalo delo blagoslov in osvobodjenje. Tega knžnega cilja pa ni sta zasanjala kot neki pesniški ideal, temveč sta znanstveno dokazala, da je mogoč, potreben in nujen nov gospodarski in družabni red, ki ne bo razrušil ustvarjenih pridobitev, temveč jih bo samo postavil v službo celoti. Njuna teorija ni filozofska spekulacija, temveč nauk, sloneč na spoznanju stvarnega, materialnega stanja. Iz te realne, stvarne, razumske osnove so pa potem mnogi napravili zmoto s tem, da so sprejeli in pojmovali marksizem le enostransko.

Iz tega dialektičnega nauka, ki vidi povsod glavni pogon napredka v večnem boju nasprotij med gospodarskimi razmerami in živimi potrebami človeštva, so napravili fatalistično potvoro, češ: gospodarstvo samo se razvija v socializem. Povsod po svetu pa vidimo nazorne primere, kako lahko vprav v časih najhujše krize kapitalizma zmagaujejo najreakcionarnejše struje in koliko je torej odvisno tudi od akcije živih ljudi.

V Nemčiji n. pr. je prevladalo nad vsem delavskim gibanjem strokovničarstvo, ki je vzbujalo v delavcih raznih strok le materialne, dnevne, poklicne interese, in je boj za višje mezdre ali ugodnejše delovne pogoje v okviru kapitalizma smatralo že takorekoč za socializem. Zanemarjala pa se je splošna politična vzgoja delavskega razreda kot celota, pozabljalo se je neprestano kazati na pravi cilj socializma in na pot, ki vodi k njemu, in buditi v ljudeh energijo, aktivnost, navdušenje, požrtvovalnost za doseg končnega smotra, ki je mnogo višji od vsakodnevnih mezdre in socialne politike.

Ustanovitev odbora za osvoboditev primorskih Slovencev

Poročila ANNA P. KRASNA

(Sledeče poročilo je bilo poslano Proletarec (in drugim listom) dne 31. julija. Ker je bil Proletarec urednik izven mesta, je dopis zastal in ga objavljamo lele sedaj.)

Ko je Jugoslavija napravila zgodovinsko velik, važen in junaki korak, je s tem priključila nadse masčevanje in brutalno silno jezo, modernega Atila — v isti junaki potezi pa je tudi zagotovila svojemu ljudstvu bodočnost, zakaj, demokratična ljudstva po svetu so ji podala prijateljsko roko in jo zagotovila, da bo po tem strašnem, začasnem porazu vstala zopet k življenju.

Mi tam od Primorja, ki nam rodno zemljo in brate in sestre tlačijo tujece pete že nad dve desetletji, smo s krvavečim srcem zasledovali tragičen in žalosten potek dogodkov, ki so prinesli jugoslovanskemu narodu tako krut veliki petek. S ponosnim srcem smo vzeli na znanje in prisluhli, ko je sam predsednik Združenih držav slovensko izjavil vsemu svetu, da Amerika stoji ob strani male in junaske Jugoslavije. Čuli smo zagotovila Velike Britanije in prepričani, da fašizem in nacizem ne moreta zmagati za dolgo, če sploh, nismo imeli najmanjšega dvoma, da bo Jugoslavija zopet vzpostavljena.

Mnogi med nami so mnjenja, da zopetno vzpostavljene države Jugoslavije pomeni že samoposedi tudi osvoboditev Primorja in drugih podjarmljenih delov Slovenije in Jugoslavije sploh. Vendar pa v teh časih, ko je krivica nad narodnimi manjšinami toliko, da jih je že skoraj težko naštet, ni zaupati zgolj splošnemu sentimentu, ali obljubam, da narodne manjšine po tej vojni ne bodo več brezobzirno dodeljene temu ali onemu narodu ali državi. Nameni so lahko zmirom in povsod dobri, ali praktično vprašanje časa more čisto za-

Samo omejeno delo na polju te ali one stranke ali tega ali tega dnevnega materialnega vprašanja se ne odpira ljudem širokih pogledov nad vsemi družabnimi odnosi, se ne vzgaja v njih borec za ustvaritev nove družbe, temveč jih zbira le za doseg nekega strokovno in krajevno omejenega uspeha v okviru kapitalističnega sistema.

Samo zgolj strokovničarsko delo ne zavaruje ljudi pred fašistovskimi, klerikalnimi in drugimi zablodami, se ne preprečuje, da ne bi premcizo samih strokovno organiziranih članov podpiralo baš tiste politične struje, ki delajo proti socializmu in s tem proti interesom delavskega razreda kot celote.

Da ne bo nepotrebnega nesporazuma med nami; nikakor ne podcenjujem potrebe vsakdanjega boja in dela za razne materialne interese proletarcev vseh strok in kategorij. To je začetek in realna podlaga vsega delavskega gibanja. Poudariti hočem le, da se v tem dnevnem pehanju ne sme izrpati ves naš pokret, da se boja kake skupine za ugodne delovne pogoje ne sme istovetiti s socializmom.

In poudariti hočem še, da vzgojno delo ni le specialna naloga kake posamezne kulturne organizacije, temveč bi moralo biti vsebina delovanja vseh različnih delavskih organizacij. Same dnevne želodčne skrbi niso vse.

Zmisel materialnega boja delavstva je prav v tem, da se končno ustvari nov družabni sistem, ki ne bo poznal več divitend in mezd, izkoriščevalcev in izkoriščanih, temveč le svobodne, enakopravne ljudi. Zato pravilno pravi Henriette Roland-Holst:

"Boj za socializem se mora vedno izražati kot boj, ki je prežet še z višjimi motivi, nego so sami realni ali praktični interesi. Celotna naša propaganda se mora gibati v tej smeri in služiti temu cilju. Množice se morajo vzgajati za socializem, v katerem se bodo razum, znanost in spoznanje skladali z duhovno in srčno dobroto in ljubeznijo do ljudi." —elj.

obrniti stvari v škodo tistim, ki imajo najmanj besede — manjšinam. Prepričani smo tudi lahko, da bodo razni elementi v državah, ki so si podjarmile naše kraje, delovali z vsemi močmi na tem, da se ne krši med postavljenih po zadnji svetovni vojni. O stališču, ki ga zastopajo reprezentanti takih elementov v Evropi in v Ameriki, in s katerim moramo računati, se bo v bodočnosti poglobneje razpravljalo tako v svrhu jasnosti, kot v doprinese zgodovinskih in drugih dokazov, ki dovolj jasno potrjujejo dejstvo, da z deljenjem našega naroda se je delala in se še dela krivica ljudstvu, katero je dolga stoletja kultiviralo zemljo in stalo na braniku evropske civilizacije.

Naše Primorje nima na sebi nič italijanskega — mi smo bili navrženi kot nekakšno plačilo za zavezništvo Italiji po zadnji svetovni vojni. Mi nismo bili nikdar del Jugoslavije, Jugoslavija sama se je odpovedala pravici do Italiji dodeljenega jugoslovanskega ljudstva. Razmere in praktičnost časa je narokovala tako.

Tu pa se porodi potreba delovanja podjarmljenih manjšin samih. Mi sami moramo skrbeti, da bomo pripravljali delovati za osvobodjenje naše narodne manjšine potom informiranja in potom odločnih apelov na one faktorije, kateri vemo, da bodo imeli besedo pri zopetnem urejanju Evrope po tej vojni. Mi ne smemo očakati, da nam kdo prinese osvobodjenje na krožniku; naša dolžnost, kot primorski Slovenci je, da se strnemo v močno organizacijo, ki bo delovala zato, da bodeta Trst in Gorica spet naša.

Ko smo bili vrženi v koš Italiji, nas ni nihče vprašal, če nam je tako prav, Italijani pa tudi niso rekli, da ne marajo

podjarmiti manjšine, četudi Dučija takrat še ni bilo na površju, kot pozneje. Seveda so bile manjšinam servirane sladke obljube in to celo v rimski zbornici. Besede ministra Tittonija so v tem smislu zelo značilne. Dejal je: "Z nami združena ljudstva druge narodnosti naj vedo, da mi z zgražanjem odklanjamo vsako misel tlačenja ali raznarodovanja; njihov jezik in njih kulturne ustanove bodo spoštovane; njihovi upravni zastopniki bodo uživali vse pravice naše svobodoljubne in demokratične zakonodaje; njihovi politični poslanci bodo pripravljeni sprejeti v italijanskem parlamentu." Zunanji minister Tittoni je žel za te besede tople ovacije zbornice... Mi vsi pa vemo usodo našega ljudstva pod Italijo.

Napačno bi bilo misliti, da je vse krivda fašizma. Omenjeni minister je govoril 27. septembra, 1919, istočasno in potem vse do Dučijevega pohoda v Rim so karabinierji vlačili v ječe naše učitelje, duhovnike, intelektualce in inteligente ter slovenske rodoljube. Po pravici povedano, zadnji žalostni vtis, ki ga hranim iz domovine, je v verige vklejen učitelj, gnan v ječo po karabinierjih — in tedaj še ni bil Mussolini v sedlu! Kaj je zagrešil tisti učitelj? Bil je zaveden Slovenec.

Ne, mi ne bi zaupali nobeni še tako liberalni ali demokratični italijanski vladi. Liparski in drugi malarični otoki, kamor je bil obsojen naš narodni intelekt pod Italijo in pod Mussolinijem, da tamkaj žalostno pogine, pa sramotno streljanje v hrbet, in drugo nešteto ponižavanje in teptanje naroda se je zarezalo pregloboko, da bi mogla Italija še kedaj vzbuditi v nas zaupanje. Kot narodno manjšino se nas je morilo, raznarodovalo in teptalo tako kruto, da se mora sramovati vsak italijanski liberal, ki si upa tudi samo namigniti, da jugoslovanske manjšine ostanejo pod Italijo.

Tisoč in več vzrokov imamo, da spregovorimo lastno besedo v prid osvobodjenja, v prid zopetnega združenja z našo slovansko družino. Delovati pa moramo mi tukaj, kajti oni tam preko ne morejo in ne smejo storiti nič drugega nego na tihem žetati, da pride tudi zanje dan svobode in dan obračuna za tlačitelje.

Z ozirom na vse to je bil v New Yorku ustanovljen Odbor Jugoslovancev pod Italijo, in želja tega odbora je, da se združijo vsi zavedni Primorci in Jugoslovani sploh ter skupno delujejo na tem, da bo bodoči Jugoslaviji priklonjen tudi do sedaj zasluženi del naroda pod Italijo. Apeliramo torej na naše primorske rojake in ostale Slovence, da se v stvar zainteresirajo, stopijo z nami v stik in delujejo med rojaki za organiziranje močnega odbora, katerega beseda bo nekaj zalega pri velikih državnikih Amerike in Evrope, ko bo prišel čas zato. Za nadaljnje informacije obrnite se na: Odbor Jugoslovancev pod Italijo, (Committee of Yugoslavs under Italy), 302 East 72nd Street, New York, N. Y.

Tole mi ne gre v glavo?

Cemu je ljudstvo sposobno potrojiti svoje produkcijske sile in energije v vojni, oziroma za oboroževanje, ne pa za mir in blagostanje?

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

Cigav bo Trst? Jugoslovanski premier Dušan Simović ga je po radiu iz Londona obljubil Jugoslaviji. Grof Carlo Sforza je protestiral in zahteval od angleškega poslanca lorda Halifaxa, da pojasni: "Je li Simović govoril v imenu samega sebe, ali mu je bil Trst obljubljen od angleške vlade?" — Lord Halifax je brzojavil iz Washingtona v London in prejel odgovor, da kar se Trsta in okupiranega Primorja tiče, ni angleška vlada Simoviću ničesar obljubila. "Trst je popolnoma italijansko mesto," zatrjuje grof Sforza, ki živi v Ameriki in deluje za strmoglavljenje Musolinija, toda za ohranitev italijanskega imperalizma. Polemika bodočnosti Trsta se je nekaj časa vršila v newyorškem dnevniku Times. Uredništvo Timesa je pohvalilo angleško vlado zaradi njenega "pravočasnega zanikanja", da ni Trsta nikomur obljubila in smatra, da bo ljudstvo Italije s tem "potolaženo", češ, Anglija ne bo razdaljala teritorijev, ki so italijanski zgodovinski in po prebivalstvu. — Slavonic Bulletin, ki izhaja v New Yorku, dokazuje, da je Times v napakem. Trst res da je italijansko mesto, toda vse zaledje je neitalijansko. In Trst je le poitalijanočeno mesto. Ako se je lord Halifax glede Trsta posvetoval s Churchillom, tedaj je očitno, da ga Jugoslavija ne bo dobila, če Halifaxova izjava glede tega sploh kaj pomeni. V slučaju zavezniške zmage Trst za Italijo ne bo posebnega pomena. Če pa zmaga Hitler, postane Trst s Slovenijo vred prej ko slej nemška posest. Potreben ji je in ga bo vzela ob prvi priložnosti. Izgleda torej, da bo Slovenija glede Trsta in Primorja po tej vojni morda še bolj ogoljufana, kakor je bila v Versaillesu. Tej nevarnosti lahko stopi nasproti s propagando, ki bo merodajne ljudi v Londonu in Washingtonu uverila, da je Primorsko slovenska dežela in Trst njeno zaledje.

Andrew Kalpaschnikoff, član slovenskega odbora za demokracijo (New York) pojasnjuje, da so sovjetska armada ni "rdeča" nego ruska, ljudska armada. Res zveni marsikomu neprijetno, ko ameriški reakcionarni tisk venomer označuje sovjetsko armado z "Red Army". Toda Kalpaschnikoff se moti, in drugi z njim, ki prikazujejo sovjetsko oboroženo silo pod drugačnim imenom kakor ga ima. Ime "rdeča ar-

mada" je bilo določeno v Moskvi in pod takim nazivom jo poznamo od ustanovitve dalje. Razlika je le, da kadar komunist govori o nji, je njegova označba "rdeča armada" izrečena s spoštovanjem, a kadar piše o nji na primer Chicago Tribune, je beseda "Red" psovka. Kazimir Zakrajšek je prišel znova v Ameriko, sedaj kot begunec. Leo Mladich piše, da je to za človeka pozne starosti, v kakršni je Zakrajšek, nezavidljiva usoda. Res ni prijetno tehati po svetu v takih časih kot so sedaj. Toda v Sloveniji jih je desetisoče, ki bi bili rajše na takem begu, kot ga je dovršil Rev. Zakrajšek, kot pa da so primorani ostati priklenjeni doma.

Srbom se po razkosanju Jugoslavije najslabše godi, neglede, da so poročila o nacijskih grozovitostih, ki jih uganjajo po Srbiji, pretirana. Vesti iz jugoslovanskih virov pravijo, da nemška oblast prijemla mlade Srbinje in jih pošilja v bordele v nemška vojska taborišča. Obesajna na javnih prostorih so vsakdanjost. Veliko Srbov Nemci ustrele, ker je to hitrejši proces kakor obesanje. Nemci so sedaj gospodarji in počno kar se jim zljubi. A lahko se dogodi, da postanejo Srbi spet gospodarji svoje dežele. In tedaj bodo plačali Nemci še veliko dražje za svoja tolovajstva kakor pa v prejšnji vojni. Nemci bi se lahko iz prejšnje vojne veliko naučili, a zdi se, da delajo sedaj še vse večje napake kakor takrat.

Hrvatski duhovniki v Ameriki, posebno hrvatski redovniki, so bili v reviji Slavonic Bulletin označeni za Hitlerjeve hlapce in grdohe, ki onečašča cerkev in Kristove nauke. To je izvalo odgovore v hrvatskih katoliških krogih, pa med slovaškimi, češkimi in irskimi, ki omenjeno revijo dolže "nepatrifotičnega dejanja", njenim ljudem pa groze z vladnimi preiskavami. Bržkone ga ni naroda, iz katerega bi prihajalo na zvezne oblasti toliko denunciacij, kakor iz "troimenskega naroda" (Hrvatov, Srbov in Slovencev). Uradniki, ki jih poslušajo, so večinoma irskega pokolenja. Slovanov že itak nimajo radi. Sedaj pa še to blatenje med njimi samimi! "Bohunks are bohunks", skomizgavajo in na svoj način prilivajo tudi oni olje na ogenj.

Na Hrvaškem si sme vsaka odrasčena oseba kupiti 25 dekagramov kruha na dan, v Nemčiji pa 32 dekagramov.

KAJ JE Z OFENZIVAMI V AFRIKI?

Če kar je nemška armada udarila v Rusijo, so spopadi v Afriki skoro prenehali. Italijani so se prizadevali prodreti v Egipt in proti sušičnemu kanalu, pa so jih Angličani ustavili. Etiopija se je italijanskim čet domalega izobila in iz nje je zadnje tedne prav malo poročil. Ako se Nemcem posreči okupirati Ukrajino, nameravajo od tam prodirati proti Mali Aziji, vzeti suški prekop in izrinuti Angličane tudi iz Afrike. Kaj nameravajo, je torej znano. Koliko bodo dosegli, pa bomo čisto videli.

Nemčija je v vojni že skoro dve leti, pa ima vseeno več kruha, kakor na žitnih poljih bogata Hrvatska.

Vlaho S. Vlahovič v New Yorku je dober propagandist. Jugoslovanska vlada jih ima že prilično v tej deželi, a so še brez centralnega vodstva, ali pa se le zdi, da delujejo vsak na svojo pest. To ni dobro, ne praktično in vrh tega tudi jako drago. Vsi, kar je najetih dosedaj, so Srbi in nekaj Hrvatov, pa dva Slovence, ki prevajata. V jugoslovanski diplomatični službi v tej deželi je dr. Rybar, rodem iz Trsta, ki je uposlen v uradu poslanika Konstantina Fotića v Washingtonu.

Grofica Aleksandra Tolstoj, ki živi že dolgo v Ameriki, se je pridružila panslavistični akciji za zedinjenje "petnajstih milijonov ameriških Slovanov" v prid propagande za ustanovitve federacije slovenskih dežel v Evropi. Ne prvo ne drugo ni izvedljivo. Ako bodo v Evropi pogoji za federacijo slovenskih dežel, bo dan tudi pogoj za skupno zvezo vseh držav na evropskem kontinentu. Združenje zgolj zaradi slovanstva nima smisla in je nemogoče ter neizvedljivo. Združenje valed razumevanja vzajemnosti pa zahteva evropsko unijo, ne pa le zvezo slovenskih dežel. Evropa potrebuje zvezo vseh držav, ne samo slovenskih. In kar se slednjih tiče, je bilo doslej ravno med njimi najmanj smisla za kakšno unijo. Saj so si bile bolj druga zoper drugo kot pa za skupnost.

V Avstraliji je 10.000 Jugoslovancev, večinoma Hrvati iz Dalmacije. Australian News and Information Bureau poroča da so zbrali že lepo vsoto za relief in tudi za prostovoljni vstop v avstralsko armado se jih je precej prijavilo. Ako jih je kaj za "neodvisno", poročilo ne pove. Če so, molče, ker v Avstraliji, v Kanadi in v Angliji za "neodvisno" ni dovoljeno delovati.

Andrew Moček v Waukeganu me je po nekem predavanju o Sloveniji in Jugoslaviji vprašal, ako je dežela res tako polna zločincev kot je dobil vtis iz starokrajških vesti v ameriških slovenskih listih. V Ljubljani sem leta 1938 vprašal nekega slovenskega dopisovalca v ameriške liste, kako to, da zbira vesti večinoma o ropih in umorih. Dejal je: "Saj vedno podarjate, da take stvari ljudje v Ameriki najraje čitajo." O te vrste poročanju je komentiral v Glasu Naroda dne 7. avgusta Frank Kerže v članku

O državni razstavi, "inflaciji" v Ribnici itd.

Springfield, Ill. — To poletje sva se sešla s prijateljem Luka Podbregarjem na Wittu, Ill. Priporočal mi je, da naj kaj poročam iz Springfielda, bodisi novice ali kar si že bodi. "Sur, pa bom," sem mu odvrnil.

Kot vsako leto, tako smo imeli tudi to poletje v Springfieldu državno razstavo ali state fair. A bila je jako slabo obiskana. Pravijo, da so se mnogi ustavili z avti kar celo miljo od razstave, ker jih je ostrašila draginja.

Naši gostilničarji prodajajo pivo po 10c, na razstavi pa mu je bila cena 25c. Sorazmerno so bile tudi druge stvari toliko dražje. Prodajalci so plačali za koncesije na razstavnem

prostoru velike najemnine, a česar nimajo. "Vsi trije imamo odjemalcev ni bilo, pa so se radi tega tudi oni zelo jezili.

Čul sem, da je ta težkoča na razstavi nastala, ker bo denarja zmanjkalo. Pravijo, da bo nastala inflacija, kakor je bila pred leti v Ribnici. Velik polom bo to, so rekli ribniški fantje, ti vedo, kaj je polom.

Govorili so o tem France, Jože in Janez, jaz pa sem jih poslušal. France ki čika tobak kot za stavo je izpraznil mehur za zadnji založaj in pojamral: "Ne vem kaj bo. Tudi tobak se draži."

Jože: "No za tobak boš že zaslužil."

A France je jamral, da mu zmanjkuje denarja in to je inflacija.

Johnu ni šlo v glavo kako bi moglo njim zmanjkati nekaj,

sušo v žepih, torej kako naj kaj zmanjka iz njih?" In jo je rezal po ribniško, češ, "ti ne jmaš dalarjev, Jože jih ne jma, jaz jih ne jmam. Pa je še veliko drugih, da jih ne jmajo."

Nato je pojasnjeval, da je bilo enkrat tako tudi v Ribnici. Nihče ni imel denarja, pa so vzlele temu rekli, da ga je zmanjkalo in kadar denarja ni je inflacija. Čudna reč!

To poletje smo imeli tu hudo sušo, ki je napravila škodo posebno na koruzi in sadju. V Illinoisu, kot znano, je koruza eden izmed glavnih pridelkov.

Kar se evropske vojne tiče, človek ne more vsega verjeti. Italijani so mi zaupali, da Musoliniju in Hitlerju ne bo nikoli zmanjkalo denarja (sta namreč zelo daleč stran od Ribnice). Tudi o vojni na Ruskem kaj uganemo. Komunisti žele, da Rusija zmaga, a nekoliko so le v skrbeh. In Nemci po tihem priznavajo, da se vsled vojne tudi oni mučijo v sanjah, ker ne vedo, kako se še zasue ples v Evropi. — Anton Gorenc.

Razno iz Milwaukeeja

Pravkar sem zvedel, da je nekdo dobil brzojavko iz New Yorka, katera naznanja, da se je vrnil v Ameriko pater Zakrajšek. Dobro je, da je prišel na varno. Želim pa, da bi se kaj takega posrečilo tudi kakšnemu boritelju za delavske pravice.

V nedeljo se bo vršil Naprejev piknik v New Berlinu pri Klopčiču. Da-li bo ta piknik uspešen, je seveda odvisno od Naprejevih prijateljev, ki so mu vedno zvesto stali ob strani in tako pomagali, da slovenska pesem v Milwaukeeju še ni utihnila. Upati je, da bodo Naprejevi prijatelji v obilnem številu posetili ta piknik ter tako Napreju preskrbeli "municijo", katero bo v prihodnji sezoni tako krvavo potreboval. Pevske vaje namreč stanejo veliko denarja.

Pred par tedni je na enem izmed slovenskih piknikov govoril tudi župan Zeidler — pa ne le govoril, tudi prepeval nam je. Prav nič mu ne oporekam pesmi — še vesel sem bil, ko je iz častitega županskega grla zaorljal pesem, ker le-ta me je rešila muke poslušanja praznih fraz, s katerimi je mož pital navzoče. Pa tudi fraze bi še človek prenesel, ako bi ne bilo blufanja! Zeidler je namreč povedal — pa ne le on, tudi tisti, ki nam ga je predstavil je "ugotovil" — da je sedanji župan prvi, ki je posetil naš slovenske priredbe. Meni se je začelo vrteči v glavi, ko sem to slišal in v tej vrtoglavosti sem sanjal o nekem Hoanu, ki je prav pogosto prišel med nas. Kadar je bil med nami ni frazaril in ni nas tapljal po ramah. Britko resnico nam je povedal in to kar v brk. Zato smo ga pa tudi hitro pozabili in se ga le še v sanjah spominjamo. Dosti za danes, pa še drugi kaj. — France Puncer.

ANGLO-AMERIŠKI MIROVNI PROGRAM DOBIL PO SVEU ODOBRAVANJE IN PODORO

(Nadaljevanje s 1. strani.)

drugim, ki študirajo položaj po svetu in diplomatična ter gospodarska trenja v sedanji vojni.

Angleži na primer so svarili Rusijo že v pričetku maja, da jo misli Nemčija napasti. Komunisti so odgovarjali, da je to propaganda "war mongerjev" v Ameriki in Angliji, ker hočejo razširiti krvavi konflikt. A vesti iz angleških virov so bile točne, kajti dogodilo se je, kot so prerokovali.

Odločitev bila potrebna

Roosevelt in Churchill sta razumela, da je treba Hitlerjevim nakanam za "mirovno" ofenzivo in za premaganje Rusije izpodbiti tla ko hitro mogoče. Kajti čim bi uspel v nameri, da dobi za svoje nadaljevalne načrte dovolj počitka, bi nato skončal z Anglijo in Zed. države pa pridobil podse, kot že pojasnjeno prej, brez da bi jih Nemčiji bilo treba premagati v vojni.

Napaka Anglije doslej je bila, da je za svoj mirovni cilj poudarjala le poraz Hitlerja. Vsi pozivi, da naj angleška vlada svoje cilje bolj določno pove, so bili zaman. Pred dobrim tednom se je proti Churchillovemu molku oglasil zelo ostro tudi angleški delavski dnevnik Herald v Londonu in zahteval objavo mirovnega programa.

Med tem sta bila Roosevelt in Churchill s svojimi svetovalci že na tajnem sestanku nekje na Atlantiku in uredila svoj program.

Temeljne določbe

Njun načrt ima osem točk. Wilsonov v prejšnji vojni jih je imel 14. Oba voditelja izjavljata, da sta ga sklenila v iskrenem sporazumu.

V točki 1 izjavljata, da Anglija in Amerika ne iščeta nobenih teritorialnih pridobitev in povečanj. — Ta točka je odgovor nemški propagandi, ki svetu dokazuje, da hočejo Zed. države podjarmiti vse dežele na zapadni polobli in nadvladati Azijo, Anglija pa Evropo in Afriko.

V točki 2 izražata željo, da naj ne bo nikakršnih teritorialnih sprememb brez dovoljenja prizadetih ljudstev.

Točka 3 priznava ljudstvu vsake dežele imeti vladno obliko kakršno si samo izbere, in pa da se to pravico vrne vsem narodom, katerim je bila siloma vzeta.

V točki 4 izjavljata, da Anglija in Zed. države spoštujejo obstoječe obligacije in da bodo imele zmagovite kot premagane dežele, majhne ali velike, na polju svetovne trgovine enake pravice in dostop do surovin po svetu, ki jih potrebujejo za svoje gospodarsko prosvetanje.

Točka 5 njunega programa poudarja, da želita privedi dežele na gospodarskem polju v čimtesnejše sodelovanje z ozi-

rom, da se zboljša položaj vsega ljudstva in s tem socialno skrbstvo.

V 6. točki izražata nado, da po uničenju nazijske strahovlade nastane mir, v katerem bodo ljudstva brez strahu pred novimi oboroženimi konflikti, varna za svoja življenja in o-svojenjena pred pomanjkanjem.

Točka 7 je za jamčenje svobodnega pomorskega prometa vsem deželam.

V točki 8 izjavljata, da morajo vse dežele v odnosajih med sabo opustiti uporabljane sile.

Napadujoče dežele se naj razorožijo. Miroljubni narodi naj se sporazumejo za skupno zaščito in za jamčenje miru po svetu.

Posmeh v Berlinu in Rimu

Naravno, da se v Berlinu hlinijo, kot da jih ni Rooseveltov Churchillov načrt in manever prav nič spravil s tira. Njun mirovni program so označili za tako otročji in brezpomemben, da bi tudi navadni šolarčki lahko napisali kaj boljšega kot pa sta skrpucala "dva glavna predstavnika umirajoče plutokracije" (Roosevelt in Churchill). Kar se tiče razorožitve "napadnih dežel", se nemška propaganda še posebno norčuje: "Kdo bo prišel k nam in razorožil našo armado? Mar mislite, da bomo dali orožje iz rok kakor ga je nemška armada leta 1918?", vzklika Hitlerjev minister propagande.

Italijanski in nemško časopisje je označilo anglo-ameriški mirovni program za bluf in v posmehovalnem in ciničnem tonu ga je omenilo časopisje v Franciji.

Tudi japonski tisk ga je omenil zelo neprijazno. Pozdravili pa so ga vsi zaslužni narodi in vsi svobodoljubni elementi po svetu, razen oni, ki dvomi-jo, da se je Rooseveltov-Churchillov sestanek res vršil v namen, da se da svetu resničen, trajen mir.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. MOHAWK 4707

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

Parkview Laundry Co.

FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika

Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno

Telefoni: CANAL 7172-7173

1727-1731 W. 21st Street

CHICAGO, ILL.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET
CLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združeno državo (izven Chicago) in Kanado \$6.00
na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero
\$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

**2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois**

NEW UNEMPLOYMENT

500,000 Lose Jobs in Auto, Oil, Aluminum Priorities
Cuts; Allied Retail Outlets Suffer

By Vincent Rogers

Unless this country becomes a land of ersatz with synthetic materials that industrial scientists can develop out of coal, glass, salt water, weeds and garbage, substituting for aluminum, copper, alloy steels, tin, zinc, rubber, steel and oil, millions will be jobless within a year.

Typical is what may soon occur in the retail gasoline field. Government officials are talking of issuing oil ration cards to drivers of pleasure cars immediately the summer resort season ends after the Labor Day weekend. Gas may be doled out at the rate of five gallons a week. To further restrict use of this fuel the Coordinator of Oil Supplies may order all gas stations shut 12 hours a day. There are 2,000 gas stations in the New York metropolitan area alone. Station owners will be forced to slice off one complete shift from one to three men on the average. This means immediate loss of from 2,000 to 6,000 jobs, also a sharp cut in revenues resulting from the sale of all the myriad soft drinks and accessories which are generally sold. If the order takes in the entire eastern seaboard some 35,000 to 40,000 men will be affected.

More serious is the situation in the auto industry, where according to C. C. Carlton, president of the Automotive Parts and Equipment Manufacturers association, a sudden cut of 50 per cent in production on August 1 threw 280,000 men out of work, including 175,000 in Michigan. The scheduled 20 per cent slash is expected to cut out 95,000 jobs in the auto state, and 155,000 throughout the country. Authorities estimate that only 36,000 of these displaced auto workers will be reemployed by October 1.

Other civilian lines are already suffering. Southern railroads were asked by the Association of American Railroads to cancel all excursions and to reserve cars for moving troops. Here too, jobs are lost. Illinois Director of Labor Martin Durkin reported last week that 24 companies in his state, employing 3,596 persons, would shut down within three months because they could not obtain materials needed. Refrigerator production has been cut to 150,000 units a month, a decrease of more than 50 per cent. This will effect retail stores, salesmen, credit organizations — the ramifications are endless. The automobile retail outlet alone has 400,000 employees in 44,000 dealer organizations.

Curtailling of tin and rubber will affect many hundreds of thousands. Mechanics may find a place in some defense industry. The hardest hit however will be the salesmen, bookkeepers and other office workers.

A large part of defense electric power needs must be met by curtailing normal uses of kilowatts. The prospect for this year, on the basis of Power Commission data, is that one-eighth of the normal civilian use of power will have to be diverted to defense industries. In 1941 defense needs will require the use of about one-fourth of the power normally used for civilian needs; in 1943 the proportion will increase to one-third before it begins to decrease and additional facilities, supplied by development of power pools in the Southeast, Southwest, and Northeast, take effect. This dearth of electricity, almost inconceivable in the United States will hit private industry hard. Total capacity now is 33,000,000 kilowatts, defense needs come to 70,000,000.

Industrial government and labor leaders are up in arms against the Administration's complete failure to handle the problem months ago when it first made itself obvious. These difficulties are already apparent although the federal government is spending much less than the \$1,500,000,000 which U. S. Secretary of the Treasury Morgenthau estimates must be spent each month for defense production. And there are fully \$65,000,000,000 needed to complete defense.

Sharp criticism is being leveled by the nations newspapers against the complicated and overlapping Washington bureaus. Responsibility for this industrial confusion is placed at their doors, by capital correspondents, who in off the records conversations reveal that seldom in Washington's history has there been as much jurisdictional squabbling as exists there today, resulting in frequent contradictory orders being issued by such key men as Leon Henderson of the price control office and William Knudsen of the Office of Production Management.

Meanwhile all sections of organized labor are reusing to sit in on the labor advisory boards for this gives them no voice yet in the matter of planning production cuts and priorities. Labor is asking for unified industries committees with joint labor and industry representation.

A "NEGOTIATED PEACE"

Although no one has ever found it possible to live in peace with a system organized for world conquest which has attacked thirteen countries in three years, certain church, pacifist, and isolationist groups in the U. S. are agitating for a "negotiated peace" when and if Hitler conquers Russia. Although many of these groups are no doubt sincere, the fact is that the origin and impetus for these peace moves is the Nazi Ministry of Propaganda and Enlightenment under Dr. Joseph Goebbels. The terms of this so-called "peace" are Hitler's. On the surface the terms look innocent enough but in reality they mean handing Hitler the fruits of a victory which Hitler himself admits he has not yet won. It is vitally important for Americans to remember that Hitler has won only the battles — he is perhaps further away than ever from winning the war. Any "negotiated peace" — essentially a Hitler victory or an armed truce — would simply allow the German dictator to consolidate his still undigested conquests, catch his second wind, and then cunningly prepare for the final conquest of the world.

According to authoritative sources the so-called "peace terms," as tricked out in Berlin, may be expected to include most of the following points:

1. Hitler, feigning illness and the need of a long rest, will drop temporarily into the background while the "peace-loving" German army takes over the leadership.
2. The Nazis will keep their strangle-hold on the economies and the foreign relations of the conquered countries. Having thus bled these countries half to death, the Nazis will allow them some measure of cultural autonomy, the use of their own language, and some autonomy in the administration of their own affairs.
3. The countries of Europe will disarm—except that there will be a new European Army under German control.
4. The British Empire is to remain intact except that it will have to surrender its influence in the Mediterranean which will then become an Italian-German lake.
5. Under Nazi control English capital will be encouraged to develop and rebuild Russia, the Near East, and other lands requiring investments.
6. The Nazis will make marked concessions to the Protestant and Catholic churches, particularly to the Vatican.

These proposals represent a skillfully contrived trap for the democracies. Germany would retain control over the real sources of power in the conquered lands — their economies, foreign policies and military affairs — while giving the conquered peoples a few gee-gaws to fool with—their own language (which they already speak), and some measure of administrative and cultural autonomy. German-dominated Europe would come to resemble a series of meekly slavish states, whose policies, mimographed in Berlin, would be anti-American. Having seen what has happened to Austria, Poland, Denmark, Belgium, France and Russia—each of whom signed treaties of friendship or pacts of non-aggression with Hitler—Americans will know how to treat any offer for a so-called "peace" that emanates from Berlin. For such a "peace" would mean that the U. S. would be left in real isolation, with no allies whatsoever—Britain having been rendered impotent to face a Nazi-dominated world, both in peace and war.

Insurance Companies To Comply With Wage And Hour Law

More than 300,000 insurance employees throughout the nation were assured of Wage and Hour Law benefits including the 40-hour week, according to General Philip B. Fleming, Administrator of the Wage and Hour Division, U. S. Department of Labor, who announced that voluntary compliance programs have either been started or promised by a representative group of insurance companies.

THE MARCH OF LABOR

INFLATION MUDDLE

Nearly everybody, and big business in particular, feels that sacrifices should be made to prevent inflation—provided that somebody else does that sacrificing. This is the conclusion of Consumers Union in the current issue of its weekly publication, BREAD & BUTTER.

"Bread and Butter" throws a few shafts of light into what it calls the "Inflation Muddle", pointing out that the best way to do away with shortages in needed commodities and prevent run-away prices is to expand production.

Many big business faces should be plenty red (if they aren't past the blushing stage) at "Bread and Butter's" presentation of how their men behind the scenes have been double-crossing the public. First they assured the public that there need be no fear of shortages, they would take care of everything. But shortages are appearing just the same. Now these same producers hike prices to the sky — and cite shortages in pious justification.

As if that weren't enough, many producers are apparently also deceiving the government as to the actual amounts of scarce materials which they are now holding.

Consumers Union proposes the following program for keeping prices down:

1. A big increase of production in civilian as well as in defense industries. In many fields there isn't the slightest conflict of interest between these two lines of effort. Food industries should be expanded a lot. So could clothing and some kinds of housing, and the result would strengthen the war effort, not weaken it.
2. In other fields where at present there is a conflict because of scarcity, an immediate enlargement of

A. F. of L. Waiving Double Time Penalties During Emergency

BOSTON.—While stoutly defending the principle of time-and-a-half pay for overtime beyond 40 hours a week, as required by the Fair Labor Standards Act, General Philip B. Fleming, Administrator of the Wage and Hour Division, U. S. Department of Labor, commended the action of the American Federation of Labor in waiving the double time penalty during the defense emergency.

Addressing the annual convention of the Massachusetts State Federation of Labor, the Wage-Hour Administrator said that he had long felt that collective bargaining agreements that set higher standards than those established by law should be reconsidered at this time.

"I learned with considerable satisfaction," he said, "of the new 'no-strike' agreement just entered into between the Building and Construction trade department of the A. F. of L. and five federal agencies including the Office of Production Management calling for the waiving of union rules requiring 'punitive' overtime pay at double time for Saturday and Sunday work and eliminating penalty wage scales on second and third shifts. For Saturday and Sunday work the standard time and one-half will be paid."

WOODEN, MAYBE

For Sale—A violin, by a young man in good condition, except for a loose peg in the head. —Wabasha (Minn.) Herald.

New Process Change Coal Into Gasoline

By applying the hydrogenation process to American coals, enough oil could be produced to supply the nation's needs for almost 3,000 years at the present rate of consumption, according to the U. S. Bureau of Mines.

With the nation's petroleum reserves limited by nature the hydrogenation process which has been worked out in the Bureau of Mines' Pittsburgh laboratories gives assurances for future of the gasoline age. While definitely establishing the process feasible and in certain circumstances advisable, the government technicians have not estimated the cost of gasoline and oil produced from coal on a perfected quantity production basis.

As a preparedness measure, in anticipation of the day when America's petroleum reserves are exhausted or in serious danger of depletion, the Bureau of Mines is making an intensive investigation of all major types of domestic coals to determine their ability to yield gasoline and other oil products, Dr. R. R. Sayers, director of the bureau, said.

Chemical engineers of the bureau, said Director Sayers, have just completed studies of various coals from four different regions of the United States, bringing to thirteen the total number of coals that have been tested at the bureau. These thirteen coals represent typical American varieties, ranging from high-volatile bituminous coal down to the lignites.

In a report presented by four Bureau of Mines chemists before the American Chemical Society, meeting in St. Louis, Mo., it was shown that the bituminous coals such as those obtained from the Pittsburgh bed, Pennsylvania; the Black Creek bed, Alabama, and the Lower Sunnyside bed, Utah, can yield an average of two tons of oil for each three of coal mined; and that the plentiful lignite coals, such as those found in North Dakota, can yield about a ton of oil for each three tons mined.

The crude oil produced from coal, Dr. Sayers declared, is similar to crude petroleum, and yields a relatively high percentage of gasoline and various oils. Some of these oils are of possible industrial significance as sources of phenolic compounds and solvent used in the lacquer and plastic industries. Other applications of these oils will develop as their properties are more thoroughly determined.

PARTLY IN FUN

LITTLE LUTHER

"Luther," said Mr. Dilworth, "this country would be a great deal better off if your hot-headed labor leaders understood some basic economic truths."

"Such as what, father?"

"I am referring specifically to the vicious wage-price spiral. Take a worker who is earning, say \$40 a week. He gets a 15 per cent raise. So the price of goods is increased, and the worker's real wages are set back to where they stood. Then he asks for another raise, and the whole process is repeated."

"There is another way of looking at it, father. Take an employer who is making, say, 15 per cent on his investment. Through technological improvements and other means, he cuts down the cost of labor, which averages only around one-fifth of the product's value anyway. And with lots of government contracts floating around, he sees a chance to increase profits still further. So up go the prices, even though the profits are big enough to absorb the wage increase."

"Luther, that sounds like radical propaganda."

"We'll look at the facts. Have wages in the textile industry risen 40 per cent?"

"God forbid!"

"But the price of cotton print cloth is up 40 per cent over a year ago. So I think, father, we ought to call it the price-wage spiral. And I think this country would be better off if our manufacturers understood some basic economic truths."

VACATION TIME

Another thing that gets vacationists started off on the wrong track is a road map.

The hardest part of any vacation is lying about what a fine time you had, until you believe it.

You can go on a picnic trip in a car that will do 80 miles an hour, but the ants will be there first.

Summer resort: A place where people go for sunshine and fresh air and then sit indoors and play bridge.

If you can't go on an excursion train you can get the same effect by borrowing seven children and putting a cinder in your eye.

DISTURBED

Professor: "You can't sleep in my class."

Student: "If you didn't talk so loud I could."

Lewis and the Communists

By ROSE M. STEIN

The party liners are in trouble. The apparent ease with which the Communist line was changed on June 22 last was grossly deceptive. Many Communists and fellow-travelers, especially those who hold prominent positions in the labor movement, have been walking a tight rope since that fateful day, fearing to jump or to stand still, seeing danger in either course. It is a new experience for the faithful. Heretofore, flip-flops incident to a change in line were accomplished with utmost acuity. The loss of some front-line fellow-travelers was held to be only a minor casualty, for they could invariably be replaced by a new crop of gullibles. The current situation is more complicated. And the chief factor in its complication is John L. Lewis.

It was pure luck that this problem did not arise before. During the united-front, collective-security days, when the comrades were good Democrats, Lewis too happened to be a Democrat and a Roosevelt supporter. By sheer coincidence Lewis broke with the President at approximately the same time as Stalin signed the pact with Hitler. The Communist shift to isolationism and away from the Administration, dictated by the Nazi pact, was most opportunely timed to flatter Lewis and to trench further the party lines in the C. I. O. But the change called for by Hitler's invasion of the Soviet Union is less opportune. Lewis is not changing his foreign policy. No Kremlin somersault can shake his hatred for Roosevelt, and Lewis remains, therefore, a pacifist and isolationist.

He has made his position clear on three separate occasions: first, by his broad condemnation of the President, Sidney Hillman, and the National Defense Mediation Board at the CIO legislative conference held in Washington on July 7; second, by his attack on the Administration's foreign policy when he testified, on July 28, before the House Committee on Rivers and Harbors in connection with the St. Lawrence Waterway project; and, finally, when he signed the statement against aid to the Soviet Union issued by fifteen Republicans on August 5. Kathryn Lewis is still an active member of the America First Committee, and it is rumored that she will go on a speaking tour for that group. This tie-up of hers undoubtedly has her father's approval.

The new Stalin line, as enunciated by official party utterances, is equally clear. It embraces, according to the Daily Worker, "unconditional support of all measures that have as their objective the military defeat of German fascism." This means complete support of the Roosevelt foreign policy. It means agitation a step or two ahead of the President for convoys and an A. E. F. It means also vitriolic condemnation of all non-interventionist forces.

Here, then, is an unmistakable parting of ways. Neither Stalin nor Lewis tolerates divided loyalty. Liquidation is as handy a tool for one as for the other, save that the one uses lethal and the other nonlethal weapons. A number of Communists and fellow-travelers have established

Pucheu's New Post is Boon to Axis

Following closely on the heels of the brutal assassination of Marx Dormoy, French Socialists, and former Popular Front minister, Franco-German "co-operation" took another step forward with the appointment of Pierre Pucheu to the all-important post of Minister of Interior. Pucheu has long held high posts in the Comité des Forges, the French Iron and Steel Masters Trade Association whose sinister influence has been felt in French politics for many decades.

In close collaboration with similar groups in Germany, the trade organization of French heavy industry displayed its power in World War I by causing the court-martial of a French general who had ordered the bombardment of German munition factories supplying German armies, because those factories were partially owned by French industrialists.

During the post-war period, the Franco-German cartel liberally supported with funds the rising National Socialist Party in Germany and similar groups in France, under the well-known slogan "Rather Hitler in France than Leon Blum in power!" During this period, M. Pucheu was actively connected with the fascist "Croix de Feu" and later with the Jacques Doriot's break with the Communists. After the defeat of France, Pucheu occupied important posts in industry and in the governments of Laval and Petain.

NEW OPPRESSION SEEN

Pucheu's elevation to the Interior Ministry presages further oppressive measures against the workers and closer collaboration with the Nazis in their plans calling for reduction of France to the status of an agricultural country with a reduced standard of living — plans which significantly exempt the French steel and chemical industries.

The French workers have made obvious their complete repudiation of the Vichy regime, whose support comes mainly from discredited military and naval officers, "the two hundred families" and a sprinkling of socialist and labor renegades. The great bulk of the French socialists and unionists remain loyal to the anti-fascist principles which prevailed in their ranks before the conquest.

JOHN L. LEWIS

will not stand for such desertion if it can help it. Without the power and prestige it has built up through its henchmen in the trade unions it would be pitifully innocuous. Hence there has been a desperate search for a reconciling formula.

While the search is on, the watchword is not to do or say anything which might even remotely offend Mr. Lewis. Thus resolutions and editorials calling for aid to "the Soviet Union and the British people" take pains to explain that this demand represents no change in line. Joseph Curran, of the Maritime Union and Harry Bridges of the Longshoremen, like the lady who doth protest too much, emphasize their uninterrupted aversion to fascism and aggression, evidenced by their known support of the Spanish Loyalists and of China. As proof they trot out three-year-old documents in which these views were aired. They pass over the interval since August 24, 1939, during which they found little in the Nazi's deeds to condemn and much in Stalin's aggression and friendship with Hitler to condone. Their ability to overlook what they do not want to see is illustrated in yet another way. Fellow-travelers in labor's ranks have discovered since June 22 that Hoover, Lindbergh, Wheeler, and Norman Thomas are so many Quislings. But they have kept quiet about the connection of the Lewis family with the America First Committee.

(Continued on page 5)